

Екзаменаційні питання
з історії держави і права України – 2023

1. Предмет і методологія навчальної дисципліни «Історія держави і права України».
2. Держава скіфів: державний лад, джерела і основні риси права.
3. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї: суспільний і державний лад, джерела й основні риси права.
4. Боспорське царство: державний лад, джерела і основні риси права.
5. Формування державності у східних слов'ян. Утворення Русі-України.
6. Правове становище феодалів у Русі-Україні (IX–XII ст.).
7. Правове становище вільних селян-общинників та смердів у Русі-Україні (IX–XII ст.).
8. Правове становище закупів, ізгоїв, рядовичів, а також рабів у Русі-Україні (IX–XII ст.).
9. Правове становище міського населення у Русі-Україні (IX–XII ст.).
10. Політико-адміністративний устрій Русі-України в IX–XII ст. Еволюція апарату державного управління (десятькова та двірсько-вотчинна система управління).
11. Великий київський князь та місцеві князі в механізмі державної влади Русі-України (IX–XII ст.). Феодальні з'їзди.
12. Віче, верв - органи самоорганізації населення Русі-України (IX–XII ст.).
13. Джерела права Русі-України (IX–XII ст.).
14. Руська Правда: походження, редакції, списки, значення для вивчення історії права Русі-України.
15. Право власності за Руською Правдою. Спадкові правовідносини.
16. Зобов'язальне право за Руською Правдою.
17. Злочини і покарання за Руською Правдою.
18. Судочинство за Руською Правдою. Процедура розшуку злочинця (відповідача).
19. Види судових доказів за Руською Правдою.
20. Церковні статути князів Володимира і Ярослава Мудрого.
21. Особливості державно-правового розвитку Русі-України на початковому етапі феодальної роздробленості (XII–XIII ст.).
22. Галицько-Волинська держава та її значення в історії української державності.
23. Правове становище населення українських земель у складі Польського Королівства, Великого князівства Литовського і Руського, Речі Посполитої (XIV–XVII ст.).
24. Органи публічної влади на українських землях у складі Польського Королівства, Великого князівства Литовського і Руського, Речі Посполитої (XIV–XVII ст.). Управління містами і селами.
25. Магдебурзьке право в Україні, його зміст та джерела.
26. Джерела права на українських землях у складі Польського Королівства, Великого князівства Литовського і Руського, Речі Посполитої (XIV–XVII ст.).

27. Кодифікація литовсько-руського права у XVI ст. Загальна характеристика статутів Великого князівства Литовського і Руського.
28. Виникнення українського козацтва. Запорізьке козацтво. Реєстрове козацтво.
29. Війна українського народу за визволення з-під влади Речі Посполитої 1648-1654 рр. Її причини, завдання, рушійні сили.
30. Формування української національної держави у 1648-1654 рр. Основні риси права у 1648-1654 рр.
31. Правовий статус України за Переяславською угодою 1654 р. Березневі статті.
32. Загальна характеристика права в Україні у другій половині XVII ст.
33. Конституція Пилипа Орлика (1710 р.).
34. Державний устрій Гетьманщини у період наступу на її автономію (XVIII ст.).
35. Правове становище населення Гетьманщини у період наступу на її автономію (XVIII ст.).
36. Джерела права в Україні у XVIII ст. Кодифікація права.
37. Основні риси цивільного права Гетьманщини у XVIII ст.
38. Основні риси кримінального та процесуального права Гетьманщини у XVIII ст.
39. Правове оформлення поділу українських земель між Річчю Посполитою та Російською імперією у XVII-XVIII ст.
40. Кодифікація права України у першій половині XIX ст. Зібрання Малоросійських прав (1807 р.).
41. Джерела права на українських землях під владою Російської імперії у першій половині XIX ст.
42. Органи публічної влади на західноукраїнських землях наприкінці XVIII ст. – у першій половині XIX ст.
43. Реформи Габсбургів на західноукраїнських землях наприкінці XVIII ст. – у першій половині XIX ст.
44. Джерела і основні риси права на західноукраїнських землях (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
45. Кодифікація права на західноукраїнських землях (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
46. Селянська реформа 1861 р. в Російській імперії та її впровадження на підвладних українських землях.
47. Органи публічної влади на українських землях під владою Російської імперії у другій половині XIX ст. Реформи місцевого управління 1864 р. та 1870 р.
48. Система мирової юстиції за судовою реформою 1864 р. в українських губерніях у складі Російської імперії.
49. Система загальних судів за судовою реформою 1864 р. в українських губерніях у складі Російської імперії.
50. Суд присяжних за судовою реформою 1864 р.
51. Прокуратура та судові слідчі за судовою реформою 1864 р.
52. Адвокатура за судовою реформою 1864 р.
53. Джерела права в Україні у другій половині XIX ст.

54. Джерела та основні риси цивільного та сімейного права на українських землях під владою Російської імперії у другій половині XIX ст.
55. Джерела та основні риси кримінального права на українських землях під владою Російської імперії у другій половині XIX ст.
56. Органи публічної влади на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини (друга половина XIX ст.).
57. Джерела права на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини (друга половина XIX ст.). Кодифікація права.
58. Зміни у державному ладі Російської імперії у період революції 1905-1907 рр.. Маніфест від 17 жовтня 1905 р.
59. Діяльність української громади у I та II Державних думах Російської імперії.
60. Державний переворот 3 червня 1907 р. у Російській імперії та його наслідки для України. III та IV Державні думи.
61. Аграрна реформа П. А. Столипіна 1906 р.: основні положення, особливості проведення в українських губерніях, оцінка результатів.
62. Зміни в державному ладі Росії у зв'язку з початком Лютневої революції 1917 р. Діяльність Тимчасового уряду та його органи в Україні.
63. Ради робітничих, солдатських та селянських депутатів в Україні у 1917 р.
64. Боротьба за національно-державне відродження України. Утворення Центральної Ради.
65. Організація державної влади в Україні у період діяльності Центральної Ради. Судоустрій.
66. I та II Універсали Центральної Ради.
67. III та IV Універсал Центральної Ради.
68. Законодавство Центральної Ради.
69. Конституція УНР 1918 р.
70. Утворення гетьманської держави П. П. Скоропадського. Державний лад Української Держави.
71. Законодавство Української Держави.
72. Утворення Директорії. Організація державної влади за часів Директорії.
73. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Організація державної влади в ЗУНР.
74. Акт злуки УНР і ЗУНР 1919 р. та його історичне значення.
75. I Всеукраїнський з'їзд Рад. Утворення Української Радянської Республіки.
76. III Всеукраїнський з'їзд Рад. Конституція УСРР 1919 р.
77. Нова економічна політика та її законодавче регулювання.
78. Україна і створення Союзу РСР.
79. Цивільний кодекс УСРР 1922 р.
80. Кримінальний кодекс УСРР 1922 р.
81. Кодекс законів про працю УСРР 1922 р.

82. Кримінально-процесуальний кодекс УСРР 1922 р.
83. Законодавче регулювання суцільної колективізації та розкуркулювання у 30-ті роки ХХ ст. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні.
84. Формування адміністративно-командної системи управління в Україні у 30-ті роки ХХ ст.
85. Конституція УРСР 1937 р. Перебудова державних органів УРСР на основі Конституції 1937 р.
86. Політико-адміністративний устрій західноукраїнських земель у складі Польщі у 1921-1939 рр.
87. Політико-адміністративний устрій західноукраїнських земель у складі Румунії та Чехословаччини у 1921-1939 рр.
88. Українська парламентська репрезентація (УПР) в польському парламенті. Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО).
89. Карпатська Україна. Конституційний закон Карпатської України 1939 р.
90. Основні риси цивільного та трудового законодавства радянської України в 1929-1941 рр.
91. Основні риси кримінального та кримінально-процесуального законодавства радянської України у 1929-1941 рр.
92. Перебудова державного механізму України під час Другої світової війни.
93. Спроби ОУН відновити українську державність у 1941 р.
94. Основні риси цивільного та трудового права України у період Другої світової війни.
95. Основні риси кримінального та кримінально-процесуального права України у період Другої світової війни.
96. Основні риси права України у післявоєнні роки (1945-1953 рр.).
97. Державний лад України у період десталінізації (1953-1964 рр.).
98. Основні риси права в Україні у період десталінізації (1953-1964 рр.). Друга кодифікація радянського законодавства.
99. Державний лад України за Конституцією УРСР 1978 р.
100. Зміни у державному ладі України у період перебудови (1985-1991 рр.). Декларація про державний суверенітет України (16 липня 1990 р.).
101. Акт проголошення незалежності України (24 серпня 1991 р.).
102. Розбудова Української незалежної держави (1991-1996 рр.). Реформування парламенту. Делеговане законодавство уряду у 1992-1993 р.
103. Розробка і прийняття нової Конституції України 1996 р., її загальна характеристика.
104. Основні тенденції розвитку держави і права України після прийняття Конституції України 1996 р.
105. Реформування судової системи України в 1991-2017 рр.